حل معضل آب شرق کشور
با صرفه جویی ۱۰ درصدی در مصرف آب کشاورزی

در کریدور شرق کشور در استان های سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و خراسان رضوی ۱۰ میلیون نفر زندگی می کنند، اما در همین کریدور حدود ۱۱ میلیارد متر مکعب آب در بخش کشاورزی مصرف می شود، اگر ما بتوانیم مثلا ۱۰ درصد مصرف آب کشاورزی را به گونه ای کاهش دهیم که لطمه ای به تولید مواد غذایی نخورد می توانیم حدود یک میلیارد متر مکعب آب داشته باشیم که جواب گوی نیازهای جمعیتی به مراتب بیش از جمعیت موجود منطقه خواهد بود.

مصاحبه چالشی خراسان با وزیر نیرو؛ از بحران آب تا قطعی برق

دلالان آب، دندان طمع را بکشند!

حسین بردبار-یک ساعت و ربع چالش نفس گیر در دفتر وزیر نیرو با بحث هایی داغ درباره وضعیت آب در مناطق مختلف از شمال شرق تا جنوب شرق کشور همراه بود. مصاحبه ای که پس از پنج ماه پیگیری بالاخره جور شد، در سالنی که سرمایش آن در این روزهای گرم سال با پنکه است، برخلاف سالن افراد در انتظار ملاقات که آن جا کولر گازی کار می کند، چالش وقتی جدی تر می شود که بحث را به حوزه بحران آب در برخی از مناطق کشور مثل خوزستان می کشانیم که موجب تجمعات خیابانی و زخمی شدن افراد نیز شد، موضوع صادرات آب به کویت هم وزیر را اندکی برافروخته و مجبور به طرح چند پرسش از ما می کند؛ دکتر رضا اردکانیان از علل خاموشی های اخیر هم دفاعی جدی و ارتباط آن را با عواملی مثل معاهده پاریس کاملا رد می کند؛ وقت مصاحبه از قبل ۴۵ دقیقه تنظیم شده بود ولی وزیر نیم ساعت بیشتر فرصت می دهد تا همه سوالات مطرح شود و پاسخ ها ارائه شود. گفت و گوی خراسان با دکتر رضا اردکانیان، وزیر نیرو را بخوانید:

حوزه نیرو حوزه گسترده ای است ولی دو موضوع آب و برق در آن اهمیت بیشتری دارد که شاید اهمیت بخش آب در شرایط فعلی بیشتر از بخش برق باشد؛ بنابراین اگر موافق باشید ابتدا روی این حوزه متمرکز شویم و سوال را از این جا شروع کنیم که با توجه به شرایط تغییر اقلیمی که در کشور داریم، استحصال و مدیریت مصرف آب اهمیت بیشتری می یابد، توضیح بفرمایید که چه مطالعاتی در این زمینه انجام شده است و با توجه به شرایط خاص و بعضا بحرانی در نقاطی از کشور چه برنامه هایی وجود دارد و مسئله آمایش سرزمین چه جایگاهی در این برنامه دارد؟

-بسم ا... الرحمن الرحیم و انزلنا من السماء ماء بقدر، فرصت خوبی است که در قالب مصاحبه با روزنامه پرسابقه خراسان به مسائل مهم مربوط به عرصه آب و برق بپردازیم، شما سوالتان را با تغییر اقلیم شروع کردید، این موضوع یکی دو دهه است که در دنیا به آن پرداخته می شود، ولی امروز شرایطی را داریم که نه تنها در ایران و منطقه بلکه در خیلی از نقاط دنیا مردم اتفاقاتی را شاهدند که به جز تغییر اقلیم توجیهی برای آن ندارند. در چه باید کرد آن هم کشورها خیلی اتفاق نظر ندارند، هرچند که توافق هایی در سطح کلان شده است ولی به لحاظ تفاوت هایی که وجود دارد، راه حل ها می تواند متفاوت باشد اما فصل مشترک هایی در مجموعه راه حل های متفاوت هست، یکی از آن فصل مشترک ها آن است که مصرف و چگونگی مصرف منابع زیست محیطی باید مورد تجدید نظر جدی قرار گیرد اگر آب را یکی از اصلی ترین منابع زیست محیطی قرار دهیم که به اعتقاد ما همان طوری که در کلام خداوند در قرآن مجید هست، می فرماید ما آب را از آسمان به اندازه نازل می کنیم{بقدر} پس اگر اشکالی هست در شیوه برخورد با این ماده حیاتی است.

آقای وزیر دوست دارم از حواشی بگذریم و برویم سر اصل مطلب، بفرمایید برنامه وزارتخانه برای کشور خودمان چیست و بحث آمایش سرزمین در این برنامه چگونه است؟

-به اعتقاد من آن چه که عرض کردم حواشی نیست، یعنی ما اگر چارچوب نگاهمان به مسئله آب را روشن نکنیم برنامه هایمان می تواند محل سوال و تردید باشد، آیا وقتی که می گوییم مصرف، به این معناست که ما ناتوان در تامین هستیم یا این که یک ضرورت است. من می خواهم عرض کنم که ما شاید بیش از یک دهه تاخیر در توجه جدی به موضوع مدیریت مصرف داشته ایم و امروز یکی از برنامه های اصلی ما در بخش آب و برق مدیریت توامان عرضه و تقاضاست یعنی همان گونه که به مسئله مهار آب ها می پردازیم یا به روش های جدید از قبیل آب های نامتعارف یا شیرین کردن آب دریا یا استفاده از پساب های تصفیه شده و بازچرخانی آن و شیوه های دیگری که آب جدیدی را برای ما تامین می کند، فکر می کنیم حتما باید به چگونگی مصرف آب موجود هم بپردازیم و این مسئله را مسئله حاشیه ای یا دست دوم تلقی نکنیم که فقط با مقداری نصیحت و توصیه برگزار شود بلکه به جد بدانیم که اگر بخواهیم همچنان در یک اقلیم خشک و نیمه خشک و تحت تاثیر تغییر از الگوی مناسب کشت تبعیت نکنیم مثلا به گزارش وزارت جهاد کشاورزی در حالی که کشت های پرآب بر را در برخی از نقاط محدود و ممنوع کرده ایم ولی قدمی برای استقرار این ممنوعیت و محدودیت برنداریم، صرف این که این کشت در این جا سودآوری بیشتری دارد هجوم بیاوریم به منابع آب سطحی و زیرزمینی و فقط نفع فردی امروز خودمان را ملاک قرار دهیم، قطعا منافع جمعی ما فردا مورد آسیب و خطر جدی قرار خواهد گرفت. ما الان چیزی حدود ۱۷۰ هزار هکتار برنج کاری با متوسط آب بری ۲۰ تا ۲۵ هزار متر مکعب در هکتار داریم که در خارج از مناطقی است که وزارت جهاد کشاورزی کشت برنج را مجاز می داند.

این ممنوعیت و محدودیت با هماهنگی وزارت نیرو اعمال شده است؟

-این ممنوعیت و محدودیت مصوبه دولت است، در اسفند ماه گذشته به تصویب دولت رسیده است البته عملی کردن این محدودیت و ممنوعیت کار ساده ای نیست، نمی شود معیشت کشاورز را نادیده گرفت، ما الان در صدد هستیم در کارگروه ملی سازگاری با کم آبی روش های حرکت به سمت تصحیح این مسیر را تدوین و اعلام کنیم که این از جمله برنامه های ماست، حالا چرا این اتفاق می افتد و اگر به چرایی آن نپردازیم یعنی این که در آینده ممکن است نظیر این اتفاق در عرصه های دیگری هم رخ دهد. یکی از دلایل اصلی وقوع چنین اتفاقی نبود یا تبعیت نکردن از طرح آمایش سرزمین است. چهار دهه از استقرار نظام مان گذشته است ولی هنوز که هنوز است یک طرح آمایش سرزمین مصوب نداریم. این را اگر آسیب شناسی کنیم یک دلایل ظاهری دارد که مثلا بگوییم سازمان برنامه و بودجه ما قادر نبوده است که چنین طرحی را تدوین و تصویب کند ولی یک دلیل باطنی هم دارد که در یک قرارداد نانوشته ای نظام بخشی نگری ما ترجیح داده است که چنین طرح هایی پانگیرد و هر بخشی از زاویه خودش به مسئله نگاه کند، بخش کشاورزی بگوید من فقط باید به امنیت غذایی فکر کنم و توسعه سطح زیر کشت حالا این که آیا الگوی مناسبی هست یا میزان مصرف آب بهینه هست یا نیست، کار من نیست و جای دیگری کنترل کند، بخش صنعت ما گفته است که باید تولیدات صنعتی را افزایش دهم حالا این که آیا این صنعت در محل مناسبی استقرار یافته است و آن جا آب هست یا نیست و بخش وزارت نیروی ما در موضوع مهار آب ها و احداث سدها برخی از ملاحظات زیست محیطی را کم رنگ تر دیده است، بخش شهرسازی و تولید مسکن ما نیز به همین شکل... این ساده کردن مسئله است، این که مسئله ای مثل آب را که ماهیت میان بخشی دارد، در یک بخش خلاصه کنیم و نگاه بخشی به آن داشته باشیم ساده کردن مسئله است...

خوب برای حل مسئله بفرمایید چه باید کرد، آن چه که فرمودید مشکلاتی است که مربوط به گذشته می شود و بحث هایی که در گذشته وجود داشته است؛ بعد از این با توجه به مسئولیتی که جناب عالی در صدر وزارتخانه نیرو و در دولت دارید چه باید کرد؟

-اولین کار این است که باید فهرست نبایدها را تنظیم کرد، ما اول باید فهرستی را توافق کنیم مبنی بر فهرست نبایدها و کارهایی را که نباید بکنیم باید به رسمیت بشناسیم و دیگر مرتکب نشویم، اشتباهات تک تک دستگاه ها نباید موجب شود که دستگاه دیگری به یک اشتباه دیگری بپردازد، موضوع دوم آن است که بنا داریم مدیریت آب را در حوضه های آبریز سازمان بدهیم اولا ما در حوضه های آبریز اصلی کشور باید بتوانیم مدیریت چند انضباطه آب را مستقر کنیم. این مستلزم آن است که ماهیت میان بخش آب به رسمیت شناخته شود، حالا اگر در سطح ستادها تغییر ساختارهای کلان کار ساده ای نیست، حداقل در سطح استان ها بیاییم این کار را عملی کنیم یعنی دستگاه هایی که ماهیت میان بخشی دارند مثل استانداری یا سازمان برنامه و بودجه و مثلا سازمان حفاظت محیط زیست نقش پررنگ تری بگیرند. ما باید طرح های آمایش آب محور را در مقیاس استانی با مشارکت همدیگر و با استفاده از کارهایی که تا به حال انجام گرفته نهایی کنیم و برنامه های توسعه در سطح استان در قالب این طرح ها جلو برود. ما در وزارت نیرو در عین حالی که برنامه مان مطابق آنچه که به مجلس ارائه شده و برنامه دولت دوازدهم و تکلیف قانونی در برنامه ششم توسعه آن هست که همچنان به طرح های تامین هم در آب و هم در برق بپردازیم اما توجه جدی تری به موضوع مدیریت مصرف داریم. در صدد هستیم که از ابزار مختلف برای اعمال صحیح تر و وسیع تر مدیریت مصرف استفاده کنیم؛ از ابزار گفت و گو با مردم به عنوان مصرف کنندگان، از ابزار تعرفه ها برای تنبه دادن به گروه های پرمصرف و همین طور پرداختن به شیوه هایی که رفتارهای مصرفی را به سمت رفتار بهینه نزدیک تر می کند، با همکاری وزارت جهاد کشاورزی ان شاءا... استفاده کنیم...

اگر بخواهیم مصداقی تر بحث کنیم، جناب عالی بهتر از بنده استحضار دارید که کمبود آب در نقاطی که دارای تنش آبی بالا هستند یا بعضا گفته می شود دچار بحران آب هستند، چه معضلاتی را به وجود آورد، بعضا در تابستان طی هفته های گذشته در نقاطی از کشور شاهد تجمعات خیابانی بودیم یا پویش هایی در گوشه و کنار به راه افتاد حتی برخی از این تجمعات به زخمی شدن یا صدمات جدی به افراد هم منجر شد، وزارتخانه برای حل بحران آب در نقاطی که دارای تنش بالای آبی هستند مثل خوزستان بوشهر، اصفهان، کرمان، هرمزگان و... چه برنامه ای دارد، اگر در خصوص دشت مشهد هم بفرمایید که ظاهرا یکی از دشت های بحرانی کشور هست، ممنون می شوم.

-ببینید، وقتی می گوییم تنش آبی یا بحران آبی اگر ندانیم چگونه رخ داده است، نمی توانیم راه حل صحیح و مناسبی را برای آن تدارک ببینیم، شما از خوزستان مثال زدید، بسیار خوب؛ بگذارید از خوزستان شروع کنیم، خوزستان مشکل آب زیاد دارد اما مشکل خوزستان فقط و فقط منحصر و محدود به طرح های در گذشته اجرا شده انتقال حوضه به حوضه نیست، این برای ساده کردن یک مسئله پیچیده و چند بعدی روش خوبی است که توجه افکار عمومی به اندازه کافی به آن جلب خواهد شد اما مشکل خوزستان در مسائل و عوامل دیگری هم هست که اگر دیده نشود، همان طوری که بارها عرض کردم نه انتقال آب از یک نقطه به نقطه دیگر همه مسائل مدیریت آب در نقطه مقصد را حل و نه انتقال ندادن آب از یک نقطه به نقطه دیگر همه مسائل مدیریت آب در نقطه مبدأ را برطرف خواهد کرد.

آن مسائل و عوامل چیست؟

-یکی بحث چگونگی مصرف آب در هر محدوده یا هر حوضه و هر استان است، وقتی که می گوییم بیش از ۸۰ درصد آب ما در بخش کشاورزی مصرف می شود، اگر نپردازیم به این که آیا از الگوی صحیحی تبعیت می کنیم یا نه همچنان میلیاردها متر مکعب آب ممکن است{هدر رود} در همین خوزستان رقمی بیش از دو میلیارد متر مکعب آب شیرین فقط برای کشت برنج در استان مصرف می شود. این به آن معنا نیست که از فردا بگوییم ممنوع و کشاورز به ما ربطی ندارد، باید معیشت کشاورز را هم حل کرد باید دید چگونه این اتفاق رخ داده است، یک شبه رخ نداده و یک شبه هم متوقف نخواهد شد اما باید به این مسئله پرداخت، اگر به مدیریت مصرف آب نپردازیم و صرفا در یک موضوع تمرکز کنیم و صرفا به یک دستگاه نگاه کنیم فقط زمان را از دست داده ایم، در همین خوزستان حدود ۵۲۰ میلیون متر مکعب فاضلاب در طول سال تولید می شود که فقط چیزی حدود ۷۰ میلیون متر مکعب آن مدیریت می شود، ۴۵۰ میلیون متر مکعب فاضلاب به پهنه های آبی سرازیر می شود، هر یک متر مکعب فاضلاب قادر است تا ۴۰ متر مکعب آب شیرین را آلوده کند. اگر ما به این مسئله نپردازیم و صرفا انگشت اشاره مان را به سمت یک دستگاه ببریم و بگوییم که راه حل شما چیست...

خوب مگر مسئولیت فاضلاب با وزارت نیرو نیست؟

-اجازه بدهید، من وقتی که ابتدا عرض کردم و شما گفتید که از این حاشیه ها دور بشویم منظورم ایجاد همین مفاهمه بود که موضوع آب یک موضوع میان بخشی است یعنی اگر می خواهیم به فاضلاب بپردازیم مسئولیت اعلان موضوع و جلب توجه با وزارت نیرو است، دستگاه برنامه ریزی کشور باید اولویت لازم را به این مسئله بدهد، دستگاه تقنینی کشور باید بودجه های مورد نیاز را به تصویب برساند، وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان استاندارد باید رعایت های لازم را در آلوده نکردن پهنه های آبی انجام دهد، خروجی واحدهای صنعتی و نظایر آن باید کنترل های لازم را داشته باشد که فاضلاب خروجی با کیفیت مناسب وارد پهنه های آبی شود، وزارت جهاد کشاورزی در بحث زهکش ها در خود استان خوزستان در موضوع مجتمع های وسیع نیشکر باید رعایت های لازم را بکند، دستگاه های نظارتی و مدیریتی استان هم{وظیفه دارند} همچنین گروه های مرجع و رسانه ها و تریبون داران برای آماده کردن افکار عمومی در جهت تبدیل به مطالبه کردن{وظیفه دارند} این که با خیال راحت بنشینیم هر رفتار ناصحیحی را در مصرف منابع زیست محیطی همچنان انجام بدهیم و خیالمان راحت باشد که یک دستگاهی مسئولش هست وقتی شرایط بحرانی شود ما می توانیم برویم سراغ آن دستگاه و بگوییم چرا درستش نکردید، هیچ جای دنیا این گونه درست نشده است. در خوزستان باید موضوع مصرف آب در بخش کشاورزی و موضوع فاضلاب و استفاده از پساب تصفیه شده سامان یابد، موضوع حقابه های زیست محیطی تالاب ها نیز باید سامان یابد، بحث انتقال آب از حوضه به حوضه ای دیگر با مجموعه ملاحظاتی که هست باید به گونه ای رفتار شود که افکار عمومی توجیه باشند که چرا این کار انجام می شود یا نمی شود، مجموعه این مسائل خلاصه می شود در به رسمیت شناختن ماهیت میان بخشی موضوع آب که هر جا به رسمیت شناخته شود، گام اول در اصلاح امور برداشته می شود یعنی بایدها و نبایدهای توسعه تحت تاثیر موضوع آب شکل گیرد. از خوزستان بیاییم بیرون و برویم سراغ هر جای دیگری که شما می گویید و باز رد این نگاه بخشی را در نابه سامانی این موضوع آب ببینیم...

ما چون «خراسان» هستیم لطفا درباره دشت مشهد و همچنین سیستان و بلوچستان بفرمایید.

-کلا در کریدور شرق کشور در استان های سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و خراسان رضوی ۱۰ میلیون نفر زندگی می کنند، این یک عامل مهم برای امنیت ملی ماست که جمعیت مستقر در مرزها و نواحی کم آب کشور پایدار و ساکن بماند، پس باید موضوع آب مورد نیاز این مناطق حل شود، اما در همین کریدور شرق باید بدانیم که حدود ۱۱ میلیارد متر مکعب آب در بخش کشاورزی مصرف می شود، اگر ما از فناوری روز و نظاماتی که در نقاط مختلف دنیا مستقر شده است و دانشی که در کشورمان وجود دارد استفاده کنیم و الگوی صحیح کشت را استقرار بدهیم و در همین کریدور شرق مصرف آب را بهینه کنیم و بتوانیم مثلا ۱۰ درصد مصرف آب در بخش کشاورزی را به گونه ای کاهش دهیم که لطمه ای به تولید مواد غذایی نخورد می توانیم حدود یک میلیارد متر مکعب آب داشته باشیم که جواب گوی نیازهای شرب و بهداشت و صنعت و محیط زیست این ناحیه از کشور برای جمعیتی به مراتب بیش از جمعیت موجود خواهد بود. باید به این بپردازیم اما طرح این مطلب به آن معنا نیست که ما تامین های جدید آب را امنها کنیم، مثلا اگر بحث باروری ابرها پیش می آید رهایش کنیم و بگوییم برویم سراغ کاهش مصرف آب، بحث شیرین کردن آب دریا پیش می آید بگوییم دنبال نکنیم و...

موضوع حقابه هیرمند را می فرمایید که بالاخره چه می شود کرد، آیا می شود آن را برای همیشه حل کرد؟

-ببینید، حقابه هیرمند روی کاغذ برای همیشه حل شده است، دولت افغانستان در یک معاهده رسمی معتبر تعهد دارد که در سال های اصطلاحا نرمال ۸۲۰ میلیون متر مکعب آب را به کشور ما تحویل بدهد، اما عملیاتی کردن این تعهد طبیعتا بسته به این است که ما مجموعه ای از مسائل را در نظر بگیریم و ضمن تاکید بر حق قانونی خودمان و درخواست این که این معاهده عملا به رسمیت شناخته شود و حتی در سال هایی که نرمال نیست رعایت شود، چون کشور همسایه ما براساس مواد این معاهده باید نسبتی از آن ۸۲۰ میلیون متر مکعب را براساس سازوکاری که در معاهده پیش بینی شده است در اختیار ما قرار دهد.

این کار الان انجام می شود؟

-این که الان انجام نمی شود مستلزم پیگیری، مذاکره، جدیت و این است که ما این موضوع را در مجموعه روابطی که با کشور همسایه داریم ببینیم.

آیا در تابستان امسال نیز کاری انجام شده است؟

-امسال البته سال فوق العاده خشک و کم آبی است برای همه ما چه کشوری که بالادست و چه کشوری که پایین دست است ولی سازوکار قانونی اش وجود دارد هم اکنون وزارت کشور مسئول کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی ایران و افغانستان است و در سازوکار کمیسیون های مشترک یک کمیته آب وجود دارد، مسئول کمیته آب، وزارت امور خارجه است و ما هم عضویت داریم و فکر می کنیم که اگر وزارت نیرو نقش و مسئولیت بیشتری در خصوص کشور افغانستان داشته باشد، دامنه ارتباطات ما حول محور مجموعه مسائلی که به توسعه منطقه بستگی دارد از جمله آب می تواند بروز مناسب تری داشته باشد و همان طور که در اوایل دهه ۸۰ شمسی توانستیم به پیشرفت های خوب و اقدامات موثری برسیم مجدد این فضا حاکم شود و بتوانیم در جهت منافع هر دو کشور در حوضه آبریز هر دو کشور حرکت کنیم.

آقای وزیر یک سری شایعات و مباحثی درباره فروش آب به کشورهای عراق و کویت مدتی پیش مطرح شد که منجر به تجمعاتی در خوزستان نیز شد که استحضار دارید و البته تکذیب هایی نیز صورت گرفت اما می خواهم از زبان جناب عالی مستقیما بشنوم که این موضوع چقدر صحت دارد چون گفته می شود که در زمان آقای مهندس بی طرف قراردادی هم بسته شده است؟

-این را همه ما می دانیم که در این چهار دهه فارغ از این که سوژه چه باشد جریان هایی در خارج از کشور فعال و بعضا در داخل کشور دنباله های آن جریان به صورت فعال و نیمه فعال بوده اند که هر زمان فرصتی دست داده بتوانند التهابی در جهت تشویش اذهان عمومی ایجاد و مسائلی طرح کنند و بعد اگر آبی گل آلود شد اگر توانستند از این آب گل آلود ماهی بگیرند، شاید یکی از اوج های این شرایط زمانی همین هفته ها و روزها به ویژه در فصل تابستان است که مسئله آب و برق به صورت طبیعی و مسائل مرتبط با آن آستانه تحمل مردم را پایین می آورد و لذا زمینه بروز و شیوع این شایعات بیشتر می شود که خودتان هم به آن اشاره کردید. آن چه که مهم است این است که بدانیم کانال بررسی و اعلام نظر راجع به این مسائل کجا و کی است اگر قرار باشد هر شایعه ای به هر طریقی مطرح شد بیاییم و اصل را بر اصالت آن بگذاریم و بعد دنبال جواب آن باشیم حداقل ضرری که دارد آن است که بخش قابل توجهی از وقت دستگاه های اجرایی ما باید صرف این مسائل شود. بالاخره رسانه های ما باید خودشان یک سیستم پیمایشی داشته باشند بنده به عنوان وزیر نیرو تا به حال سه بار رسما این موضوع را با ذکر جزئیات در مصاحبه ها و برنامه های رسانه های ملی و خبرگزاری ها تکذیب کردم این که دوباره طرح می شود حداقل باید یک کار حرفه ای هم توسط رسانه های داخلی ما صورت بگیرد، من هر دفعه که تکذیب کرده ام این را هم گفته ام که این تکذیب من موجب نخواهد شد که این موضوع دوباره طرح نشود چرا، به دلیل ظرفیتی که در خود این شایعه برای التهاب آفرینی هست.

خوب آقای وزیر شاید در زمان آقای بی طرف ما مثل الان بحران آب نداشتیم، شاید در گذشته یک کاری شده است چون گفته می شود که دو تاجر کویتی به نام های جواد ابوخمیس و محمود حیدر به ایران می آیند و مذاکراتی را با طرف ایرانی داشته اند...

چه زمانی؟

در زمان آقای بی طرف، گفته می شود در ۲۱ آذر ماه سال ۸۲ قراردادی بسته شده و همان شب صداوسیما اعلام کرده است که سند انتقال آب ایران به کویت امضا شد؛ این ها چیزهایی است که در آرشیوها موجود است اگر تکذیب می فرمایید که اصلا نیست؛ خوب، تکذیب بفرمایید ولی شاید در گذشته شرایط آبی بهتری وجود داشته و الان این شرایط دیگر نیست...

-خوب ارتباط گذشته با الان چگونه تعریف می شود. ارتباط سال ۸۲ با الان در همین منابع چه گفته می شود آیا گفته می شود که الان همان قرارداد دارد فعال می شود؟ شایعه چیست

من نمی دانم، این را جناب عالی بفرمایید.

-شما که طرح می کنید و این اسامی را دارید بگویید که موضوع سال ۸۲ با الان چگونه مرتبط شده است.

من هیچ ادعایی ندارم و شما دقیقا بفرمایید که آیا این ها واقعیت دارد یا همه اش ساخته و پرداخته و کذب است؟

-من هیچ توضیحی که تکراری نباشد ندارم ولی به خاطر شما یک بار دیگر تکرار می کنم. اول این که در زمان مدیریت جناب آقای بی طرف خود بنده معاون امور آب بودم و در گیر موضوع، مطلب دوم که تکراری است، این که در آن زمان شاید به جرئت بتوانم بگویم که با وجود فعالیت هایی که حول این ایده می شد یکی از کسانی که به جد و به شکل موثر مخالف این قضیه بود، من بودم.

این را در جراید خوانده ام...

-اگر خوانده اید، می دانید که همان جا اشاره کردم که همان موقع از طرق میسور و مقدور وظیفه خودم را برای عملیاتی نشدن آن تفاهم اولیه انجام دادم.

ولی نهایتا تفاهم شد یا همان موقع هم نشد؟

-نخیر، نخیر! در همان مصاحبه ذکر کردم به دلالان محترمی که همان موقع دنبال این کار بودند و ممکن است دوباره به هوس افتاده باشند، پیغام دادم که از بد حادثه فردی که در همان زمان معاون وزیر بود و مانع دنبال کردن این کار شد امروز وزیر است پس این دندان را بکنید و بعد رسما هم اعلام کردم که نه آن موقع این موضوع به سرانجام رسید و نه این موقع، دولت به هیچ وجه برنامه ای در این زمینه ندارد و حتی من یک پیش بینی هم می کنم که فارغ از این که چه کسی مدیریت این دستگاه را عهده دار باشد کشور ما و شرایط اقلیمی که تغییر شگفت انگیزی در آن متصور نیست، قطره ای آب برای این که به هر کسی و هر سازمانی در هر مرزی تحت عنوان صادرات آب یا فروش یا هبه یا هر چه بخواهد واگذار کند ندارد و نخواهد داشت.

از طریق رودخانه های مرزی چطور؟ ما الان خروج{آب} داریم یا نه؟

-خروج داریم و آن خروج طبق معاهده است، همان طوری که با کشور افغانستان معاهده داریم و موظف به رعایت این معاهده هستیم، ما با کشور عراق هم معاهده ۱۹۷۵ الجزایر را داریم و بر اساس آن موظف به رعایت هستیم ولی این که ما قصدی داریم یا خواهیم داشت مبنی بر این که از کشور خشک و نیمه خشک ایران با نیازهای وسیعی که در زمینه امنیت غذایی و آبی دارد بخواهیم آب بفروشیم و صادر کنیم، چنین برنامه ای نیست و پیش بینی من این است که این آخرین مصاحبه در این زمینه نخواهد بود. این رشته همچنان ادامه خواهد داشت. چون شایعه از زمانی که طرح می شود تا بخواهد تکذیب شود حداقل ۲۴ ساعت طول می کشد و شایعه سازان در همین ۲۴ ساعت التهابی ایجاد می کنند، من حتی دیده ام که در جایی روی بنری ادعا شده است که آن جا خارج از مرزهای ایران است و یک عده ای تشکر کرده اند از این که دولت جمهوری اسلامی ایران برای ما آب فرستاده است، چرا؟ برای این که جمعیت تشنه و نگران از کمبود آب در داخل کشورمان را ملتهب کنند و بعد بتوانند سوار موجی بشوند که راه انداز این موج آقای نتانیاهو با پارچ آبش بوده است.

ادامه در صفحه ۸

> به دلالان محترمی که همان موقع دنبال این کار (صادرات آب به کویت) بودند و ممکن است دوباره به هوس افتاده باشند، پیغام دادم که از بد حادثه فردی که در همان زمان معاون وزیر بود و مانع دنبال کردن این کار شد امروز وزیر است پس این دندان را بکنید و بعد رسما هم اعلام کردم که نه آن موقع این موضوع به سر انجام رسید و نه این موقع، دولت به هیچ وجه برنامه ای در این زمینه ندارد

جدول متوسط [شماره ۷۱۸۷]

طراح جدول: امید موسوی

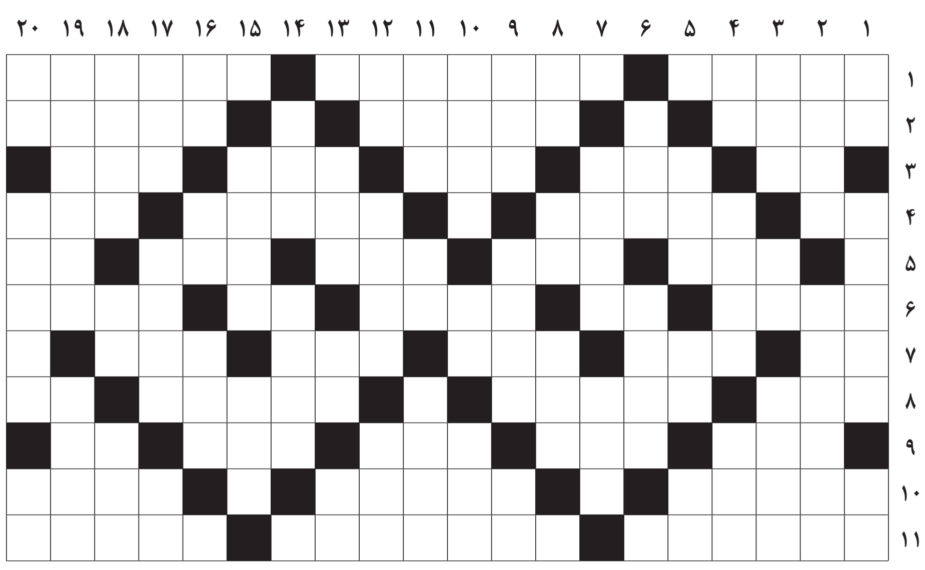

افقی

۱-ترازنامه- موسس سلسله آل زیار- آشکار شدن ۲- مهراس- آتش- نرده جلوی ایوان ۳- گشاده- ناپخته- پسوند مکان- سرحد- عزم ۴- آبادی- رودی جاری در فارس و بوشهر- مثلث- رج ۵- پیسی- نومید- دانش- بزرگ نمایی تصویر- زائوترسان ۶- سرباز نیروی دریایی- ناشنوا- نیرنگ- چله کمان- اتومبیل روسی ۷- درخت زبان گنجشک- کهف- لقبی در هندوستان- فرومایه- تله ۸- پیکر- ملون- درجه ای بود معادل سرتیپ- صنم ۹- نهر- سیاهی- جدل- خورشید- حرف نداری ۱۰- از پهلوانان ایرانی- برچسب- جوان ۱۱- از روستاهای صخره ای جهان در آذربایجان شرقی- مجموعه جزایری در اقیانوس اطلس متعلق به بریتانیا- تازه

عمودی

۱- میوه خوب- رود اروپا- صریح ۲- بیهوده- داخل ۳- پرچم- شامه نواز- مژده ۴- از برونته ها- افسوس- بدذات قصه ها ۵- ویژه- واحد سطح- آخرین توان ۶- پدر رستم- تواضع ۷- حیله گر- آتش پرست ۸- چاشنی قرمزرنگ- حرف دهن کجی- باد ۹- رنج- سرنیزه- دو یار هم قد ۱۰- رها- برجستگی ته کفش- مسافرخانه تور اهی ۱۱- پایتخت اتریش- حمار- انباز ۱۲- پول ژاپن- ترانه- خوردن ۱۳- گهواره- گرداگرد دهان- هزار کیلوگرم ۱۴- قلعه کوچک- سوغات کرمان ۱۵- صدای گرگ- پسر ۱۶- یادداشت- شب روستایی- درخت اعدام ۱۷- معدن- شیره چغندر- آش ۱۸- بدجنس- مادر- سرما ۱۹- طول- بصیر ۲۰- نرخ بازاری- نیستی- مایه حیات

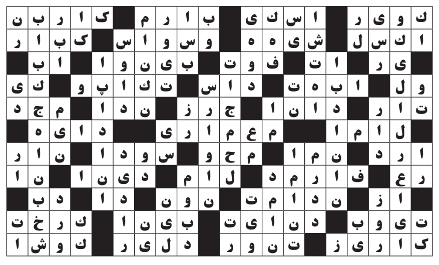

حل جدول شماره ۷۱۸۶

جدول سخت [شماره ۳۹۷]

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی: ۱- نیکویی- محل سکونت موقت در کنار دریا- اصطبل- بلندگوی دستی ۲- دوستی- به یادماندنی و فراموش نشدنی- با راحتی در جایی مستقر شدن و ماندن بیش از حد معمول ۳- استراتژیک- نفس- کمربند فرضی زمین ۴- بی بنیاد- دستگاه تولید آب سرد برای سیستم های تهویه مطبوع- فرمان کشتی- از جنس الیاف پنبه ۵- شبکه گسترده جهانی- پایتخت زامبیا- سرکش و یاغی- نبرد ارتش آلمان و نیروهای متفقین در جریان جنگ جهانی اول ۶- پرچانه- بزرگ ترین ویولونیست قرن نوزدهم- یار عذرا ۷- کناره- ام الشرائین- امتیاز ضربه های کنترل شده دست کاراته کا- ضمیر مونث عربی ۸- نخ تابیده- دین آور ایرانی در دوره ساسانی- عنصر شیمی آلی- ترسو ۹- زمان سنج- دریا کنار- خاندانی نجیب و شریف از قبیله قریش ۱۰- دستگاهی برای اندازه گیری اختلاف پتانسیل- تصویری که روی پرده نمایش داده شود- فاقد ارزش و اعتبار ۱۱- جزایری در اقیانوس کبیر- برچسب- قسمتی از زمان- گوسفند قربانی.

عمودی: ۱- شهری در جنوب غربی فرانسه- نوعی پارچه پنبه ای ۲- به هوش باش- دریازی- تکرار حرف بیست و ششم ۳- از موتورهای جستجوگر اینترنتی- حقیقی و واقعی ۴- رشد کننده- ذرات تشکیل دهنده مولکول ۵- کاخی که به دستور پتر کبیر در نزدیکی سن پترزبورگ ساخته شد- فانی و ناپایدار ۶- غاری زیبا و شگفت انگیز در زاهدان- امتحان ۷- پاسخ مثبت- قشر خارجی پوست ۸- آبگیر، تالاب- پرنده ای خوش آواز- تپه کوچک ۹- نوازنده- پشت سر هم ۱۰- برج دیدنی فرانسه- پشت گرمی ۱۱- توده غله درو شده- اسباب و اثاثیه ۱۲- صورت- نوعی تایر بدون تیوب ۱۳- راهی که به آخر نمی رسد! - سرزمین قومس- برگزیده ۱۴- سنگری در دشت های فاقد موانع طبیعی- اجازه ۱۵- سازمان جاسوسی رژیم صهیونیستی- ساختمان ها ۱۶- گردیدن- قوی و نیرومند ۱۷- دستگاهی برای پخش صدا- سوره پنجم قرآن ۱۸- پیشوند- شهری در هلند ۱۹- بتی در عصر جاهلی- لباس صوفیان- واحد پول ایران قبل از هخامنشیان ۲۰- آلوده به ننگ- مسئول چاپارخانه در دوره مغول.

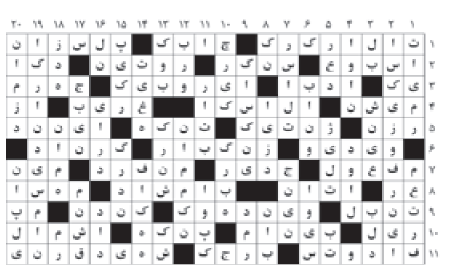

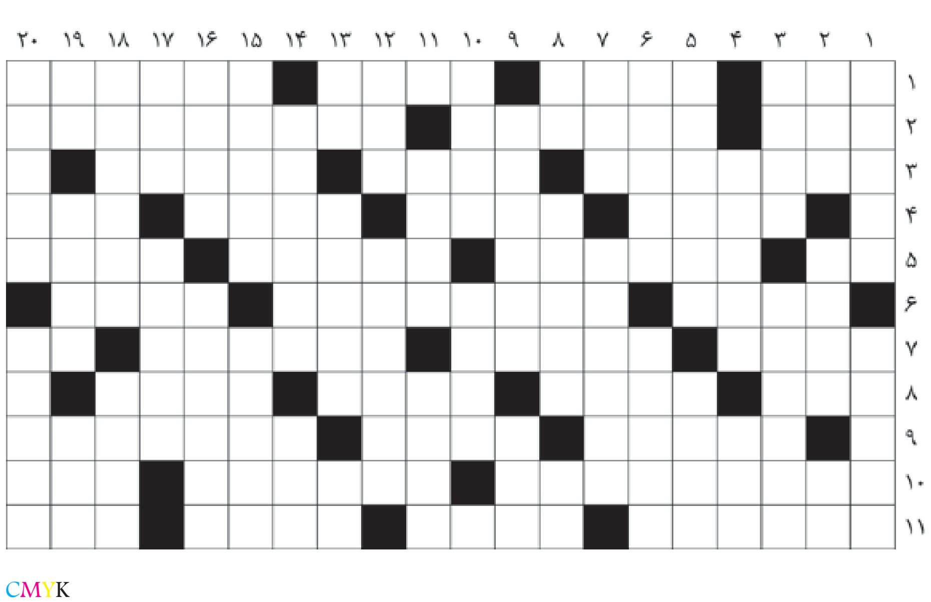حل جدول شماره ۳۹۶